

LBRIS

We know
books

Dumitru Chioaru

Opera poetică

Prefață
de ION BOGDAN LEFTER

ROCART

**Prefață: Dumitru Chioaru – „echinoxist”, sibian, postmodern...
(Ion Bogdan Lefter) / 5**

Cum am devenit scriitor / 25

SEARĂ ADOLESCENTINĂ (1982) / 29

Seară adolescentină / 31

Vîrtejuri / 31

Reverie de primăvară / 33

Vara de fosfor / 34

Poem de toamnă, I / 36

Poem de toamnă, II / 37

Iarnă / 38

Seară adolescentină / 39

Poem de seară / 40

Persistența melancoliei / 41

Poem de dimineață / 42

Astrul mă urmărește / 43

Viziune / 44

Spital / 45

Nocturnă / 46

Poemul memoriei / 47

Cuvîntul în prag / 49

Cuvîntul în prag, I / 49

Cuvîntul în prag, II / 50

Fotografie trucată / 51

Developare / 52

O carte ca un amurg / 53

Autoportret / 54

Discurs asupra luminii / 55

Ermitage / 58

Stampă / 59

Copacii iarna / 60

Van Gogh / 61

Veacul selenar / 64

Fuga / 65

Îmbolnăvirea de cuvinte / 66

Mater Enciclopedia / 68

SECOLUL SFÎRȘEȘTE ÎNTR-O DUMINICĂ (1991) / 71**Biblioteca genetică / 73**

După ziua creației / 73

Așteptăm viața / 74

Unduitoare așteptare / 75

În noaptea cea de taină / 76

Mă luminez de verde / 77

Trupul meu pe trupul unui copil tatuat / 78

Un nume scrijelit de altul / 79

Femeie la cules de mere / 80

Mărul de frăgezime uranică / 81

Întoarcerea femeii între coaste / 82

Dintr-o îndepărtată lumină / 83

O mască mi-acoperă chipul / 84

Radiografiile timpului citite în lumină / 85

Epidermă oprită să îmbătrânească / 86

La vremea sacrificiului cosmic / 87

Pe globul imens de hîrtie / 88

Spectatorii și-au intrat în roluri / 89

Umbre în jurul umbrei mele / 90

Într-o bibliotecă înverzind / 91

Respirația subacvatică / 92

Boema Sacra / 92

Respirația subacvatică / 97

Legea talionului / 101

Secolul sfîrșește într-o duminică / 105

Retragerea din cer / 109

NOAPTEA DIN ZI (1994) / 113

Balanța / 115

Al treilea cerc / 117

Gardul de sîrmă / 118

Învierea în poem / 120

Noaptea din zi / 121

Scara orange / 122

Oglinda de cărți / 123

Un disc zgâriat / 124

Mereu aceeași scenă / 125

Furtuna nemaivăzută / 126

Știința împotmolită / 127

Trenul de întoarcere / 128

Palma de pământ / 130

Panonica / 131

Punctul indiferent / 133

Întoarcerea capului / 134

Tabla de șah / 135

Spargerea ușii zidite / 137

Mărgelele de sticlă ale întâmplărilor / 138

Sub măști zîmbitoare / 139

Cu ochii pe ceas / 140

Umbra vie / 141

Numărătoarea zilnică / 142

Strîngerea urmelor / 143

Pactul cu îngerul / 144

Firul subțire al gândului / 145

Sîngele vorbitor / 146

VIATA ȘI OPINIILE PROFESORULUI MOUSE (2004) / 147

Scene din orașul-vitraliu / 149

Sibiu / 149

Piața Aurarilor / 150

Scara Fingerling / 151

Podul Minciunilor / 152

Butoiul de aur / 153

Muzeul Brukenthal / 154

Spinarea Cîinelui / 155

Biblioteca Astra / 156

Biserica din Groapă / 157

Școala de înot / 158

Parcul Sub Arini / 160

Valea Aurie / 161

Muzeul Satului / 162

- Aleea Filosofilor / 164
Calea Dumbrăvii / 165
Sala Thalia / 167
Balada Cercului Literar / 168
Restaurantul Bufnița / 170
Ochii orașului / 171
19 octombrie 1957 Sîngătin / 172
Cisnădioara / 174
Sibieli / 175
Moara de Scoarță / 176
Viața și opiniile profesorului Mouse / 177
Viața și opiniile profesorului Mouse / 177
Dor de scris / 179
Flacăra violetă / 181
Semn necunoscut / 182
Dintr-un discurs polifonic / 183
Un fir de fum în spirală / 184
Mai ușor ca tăcerea / 185
Lumină săracă / 186
Oglinda retrovizoare / 187
Fața dragostei / 188
Vizuina din tablou / 189
Manechinul / 190
Disneyland în pauză / 191
Timp scrijelit / 192
Grădina din amintire / 193
Zbor invers / 194
Oul descojit / 195
Litanie / 197
Copitele mielului / 198
Un somnambul pe Acoperișul Lumii / 199
La jumătatea drumului / 201
Drum fără acces / 202
Ștergerea păianjenilor / 203
Cîinele din prag / 205
Nenumărata iarbă / 206
Vine o vreme / 207
Pădurea tehnică / 208

Ființa de hîrtie / 209
Mușuroiul de lumină / 210
Elegii carpatine / 211
Elegii euxine / 215

ADDENDA – MELANCOLIILE UNUI BĂTRÎN CĂRTURAR / 221

De vorbă cu Poesia / 223
Un salt în adîncuri / 224
Firicelul de sînge / 225
Mărul oprit / 226
Album de anatomie / 227
Paris de seară / 228
New Yorkul Poetului / 229
Aceleași întrebări / 230
Duminică cenușie / 231
Fără speranță / 232
Izolare / 233
Vis / 235
Clepsidra / 236
Poesia (I) / 237
Poesia (II) / 240

Fișă biobibliografică / 251**Referințe critice / 255**

Dimineață de noiembrie cum
trupul unui animal despicat de-a lungul unui zid
peste care aruncă frunziș cu
o femeie privirea leagănă aleea
cîteva ore penalizare iarăși în jurul
cîrciumii se așteaptă cu pleoapele abia dezlipite
pe aici doar mașinile știu graba timpului
acum ședința începe hîrțile ies
în oraș se încaieră cu opinia publică pînă
deseară cine știe ce va mai fi.

E un veac – anotimpurile
s-au decolorat
ca niște femei demachiate;
doar umbrele mai amintesc de trupuri.

Biată ezitare între El și Eu.

Cineva și-a lăsat pantofii pe scară;
 înăuntru-s pereții
și fotografiile –
 „ziua mă împrăștie în marea evenimentelor
 se-ncalecă, se sparg cum vocile în
 sălile publice, cuburi de zahăr
 într-o cafea”. Și acum

OCHII ORBI DE ATÎTA VISARE

În ramuri goale se ridică zăpada.
E un veac – femeile își cîntăresc inima
după o pierdere;
 ceasul bate în turn
ca pasărea închisă.
Cineva și-a lăsat pantofii pe scară;
 înăuntru-s pereții
și fotografiile...

Ard scrisorile cu o buclă de păr înăuntru;
un glas îngenunchează în auz;
grădina se zbate între ziduri;
strivesc țigara ca o amantă bătrână rujul pe oglindă;
trupul meu asemenea groparului dezgropînd bijuterii.

Tîrziu mă ridic de pe banca jilavă – în întuneric.
O, grădina mărită de lună altădată!
Aceleași gînduri în atîtea nopți,
aceleași visuri în atîtea zile: o baltă de petale
pe care se văd urmele bocancilor.

Mă întorc în camera ca o gură neagră de pisică.
Viermele e încă înăuntru ca un suprem triumf.

* Text din manuscrisul predat editurii Albatros, scos de editor din sumarul volumului publicat, dar apărut în Antologia poezilor tineri de Laurențiu Ulici, în prima sa variantă.

Și-acum e dimineată. Globul
se frământă-n radiou.
Laptele mamei stinge
focul nepotolit din gura
unui copil; în oraș izbucnește
corul mașinilor – parodie mecanică
după *Fuga* de Bach.

Mă desprind ca fața din prosop.
O, drumul de zi cu zi
pe care-l parcurg, altfel
ca un pensionar miop
cu urma amintirii orașului în
simțul unui câine, când gândul
desfășurat pe cer
se-ntunecă – un corb.

Gîndesc la trupul meu după moarte
ca lumînarea la capul bunicii:

în dimineața sulfuroasă a camerei
prietenii mirați de fața ta parcă vie
amintirilor le schimbă croiul

ca unui costum dăruit.

Seara, pălării în cuier amintind de o consignație.

Aceiași prieteni cu coroane de brad
tăcuți se vor privi, iarăși zorii
dezbracă pomii de întuneric.

O carte grea

ca pămîntul în pămînt
se-nchide-n după-amiaza orașului –

Mormîntul arde reprimind un zgomot.

Noaptea vine în oraș pe roți.
Un trecător e lovit
și sîngele în bătaia verde a vîntului.
Se închid magazinele;
a mai trecut
o zi
și contabilul ridică
spatele împăiat de la birou.
Ochii unui chelner
se-nvîrt ca monezile.
Trupul meu tremura cînd mă apropiam de lumină
ca de o femeie despuiată.
Atunci au strigat:
Uite o inimă!
Dar inima e zeul nostru asasinat. Noaptea
rostogolindu-se
pe roți în oraș.

Copil,
credeam în geniul defuncților.
În cerul senin vîslind din trecut
le vedeam sufletul –
 CUVÎNTUL
din nou începînd lumea, iată:
 genunchii gemeni în văpaia calciului;
 ochii decupează
 în ocne de lumină retina lacului;
 sîngele
– prin unduirea trupului – vocalic
 se înlănțuie
în tronul minții
fiind *i*, visarea
 o înălțare de lună.
Dar dincolo de el, de cuvîntul în prag
defunctul în pînze albe uitînd.

Bătrînul coboară sprijinit de o cîrjă înverzind
„pe mine mie redă-mă”
repetă și răsufierea umezește fotografia
femeii neîntîlnite vreodată doar
pe întuneric fosforescent în
oglină.

Apoi urna funerară printre obiectele de preț ale familiei.
Femeie dereticînd prin odaie
precum albina între geamuri duble – ah,
ce transparentă-i urna ocrotind
un orb ghemuit.

Mîna care scrie cînd odihnește
îmi pare demonic de transparentă;
sub piele venele ca-ntr-un acvariu
cîteva plante – și sîngele
curge în interior și irigă
tăcerea; susurul lui prin timp
e viața netrăită a strămoșilor
năvălind în lumina ochilor mei.

ZIUA și NOAPTEA – mozaic alb
pentru ochii alergînd
de la o operă de artă la alta secole
secole în cîteva clipe
orientul egiptul grecia roma
occidentul supraetajat *classique et
moderne* reluat în ecouri
trupul prefăcîndu-se întreg privire
danae așteptîndu-l pe zeus
revărsare mută de lumină
înmărmurind în muntele *cézanne*
sfirtecat de focul fără odihnă van gogh
murmure în marinele monet înspre
insulele *gauguin* – preafericîții!
pre-facere iarăși
în linii cuburi cercuri *picasso* totul
vibrează în *strigătul munch*.